

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **P. D.**,

skazanego za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, ze zm.),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 kwietnia 2024 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie

z dnia 4 kwietnia 2023 r., II K 65/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.**

Jerzy Grubba Małgorzata Wąsek-Wiaderek Jarosław Matras

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2023 r., II K 65/23, wydanym w trybie art. 343 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., Sąd Rejonowy w Radziejowie uznał P. D. za winnego czynu z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, ze zm.; dalej: u.p.n.) i na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu 150 stawek dziennych grzywny, po 10 zł każda (pkt 1). Na poczet kary grzywny zaliczono mu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt 2). Sąd Rejonowy orzekł również od oskarżonego nawiązkę w kwocie 500 zł na rzecz Stowarzyszenia M. (pkt 3), przepadek dowodów rzeczowych (pkt 4), jak również rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu (pkt 5). Powyższy wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Kasację w trybie art. 521 § 1 k.k., na niekorzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w całości i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 3, 6 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu złożonego wraz z aktem oskarżenia wadliwego wniosku prokuratora o skazanie oskarżonego P. D. na posiedzeniu, bez uprzedniego uzależnienia uwzględnienia wniosku od dokonania w nim przez oskarżyciela publicznego stosownej zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego, pomimo tego, że wniosek ten nie zawierał postulatu orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 1000 zł, co skutkowało rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego – art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (DZ.U.2023.1939 t.j.) poprzez zaniechanie orzeczenia w wydanym na posiedzeniu wyroku wyżej wymienionego środka karnego, mimo iż rozstrzygnięcie to było obligatoryjne w sytuacji skazania sprawcy za występki z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii”. Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W pierwszej kolejności trzeba podkreślić, że na przeszkodzie rozpoznaniu i uwzględnieniu tej kasacji na niekorzyść skazanego nie stoi art. 529 k.p.k. Jak wynika ze znajdującej się w aktach sprawy karty dłużnika (przyszytej do tylnej obwoluty akt), P. D. wykonał już karę grzywny. Sąd Najwyższy w tym składzie aprobeuje jednak pogląd, zgodnie z którym błędem byłoby odczytywanie art. 529 k.p.k. jako bezwzględnego zakazu rozpoznania kasacji na niekorzyść po wykonaniu kary, zwłaszcza gdy chodzi o kary, których akt wykonania sprowadza się do jednorazowej czynności (jak np. zapłacenia grzywny). W takim wypadku szybkość wykonania kary nie może stanowić przeszkody do wniesienia i rozpoznania kasacji na niekorzyść, jeżeli wyrok wymierzający tę karę wydany został z rażącym naruszeniem prawa. W takim wypadku jedynym „ogranicznikiem” jest termin określony w art. 524 § 3 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2009 r., III KK 407/08; D. Świecki, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el 2023, t. 6 do art. 529). W tej sprawie termin z art. 524 § 3 k.p.k. został zachowany – zaskarżony wyrok uprawomocnił się z dniem 12 kwietnia 2023 r., zaś kasacja została wniesiona w dniu 7 lutego 2024 r.

Po drugie należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy dostrzega, że w sprawach podobnych do tej, gdzie sugerowanym uchybieniem jest wyłącznie brak obligatoryjnego rozstrzygnięcia, w postępowaniu kasacyjnym jest dopuszczalne uchylenie zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie rozstrzygnięcia, które było obligatoryjne (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I KZP 21/14, OSNKW 2016, z. 1, poz. 1). Należy jednak zgodzić się z Prokuratorem Generalnym, że w tej sprawie zaskarżony wyrok należy uchylić w całości, co wynika ze specyfiki tzw. spraw konsensualnych.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutu kasacji, rację ma skarżący, że doszło w tej sprawie do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, które doprowadziło do rażącej obrazy prawa materialnego. Należy przypomnieć, że sąd rozpoznający wniosek z art. 335 k.p.k. nie jest zwolniony z obowiązku przeprowadzenia kompleksowej kontroli poprawności przedstawionych w nim uzgodnień i to zarówno pod względem zgodności ujawnionych dowodów z ustaleniami faktycznymi, jak i prawidłowości zaproponowanej kwalifikacji prawnej, a

także wymiaru kary, środków karnych i wszelkich innych uzgodnionych rozstrzygnięć, a przepis art. 343 § 7 k.p.k. obliguje sąd do dokonania kontroli poprawności wniosku złożonego w trybie art. 335 k.p.k., zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2021 r., I KK 10/20; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2020 r., III KK 627/19). Tymczasem Sąd Rejonowy w Radziejowie nie dokonał poprawnej kontroli wniosku prokuratora (art. 343 § 7 k.p.k.), ani nie uzależnił uwzględnienia wniosku od dokonania jego modyfikacji, dostosowując zawartą w nim propozycję rozstrzygnięcia do norm prawa materialnego (art. 343 § 3 k.p.k.).

Powyższe doprowadziło do rażącej obrazę art. 70 § 4a u.p.n. Przepis ten został dodany do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii od dnia 1 stycznia 2023 r. Oznacza to, że obowiązywał w dacie czynu (27 stycznia 2023 r.), orzekania (4 kwietnia 2023 r.), jak również obowiązuje obecnie. Zgodnie z ww. regulacją, w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone m.in. w art. 62 ust. 1 u.p.n. sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 k.k. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, w wysokości co najmniej 1000 złotych, do wysokości 60 000 złotych. Tymczasem zaskarżony wyrok takiego obligatoryjnego rozstrzygnięcia nie zawiera.

Powyższe uchybienie ma oczywisty wpływ na treść wyroku. Na skutek nieorzeczenia przez Sąd Rejonowy świadczenia pieniężnego, zaskarżony wyrok nie zawiera rozstrzygnięcia o charakterze obligatoryjnym. Powyższe powoduje, że P. D. nie poniósł konsekwencji prawnych swojego czynu, które zgodnie ze wskazanymi przepisami prawa materialnego zobligowany był ponieść.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy w Radziejowie uczyni zadość przepisom prawa procesowego i materialnego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

[PGW]

[ms]

Jerzy Grubba Małgorzata Wąsek-Wiaderek Jarosław Matras

